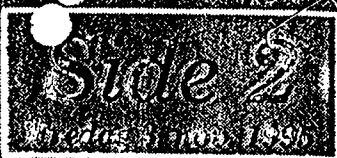

Telefon: 63 35 60 11

Fax: Rec. Stime: 63 35 60 11

disjoner, åpne 103 15 30, lørdag stengt

1280 05 113 70, postid: 050 753 278 00

Polst...
Kunst...
H...
B...
D...
I...

X) Ikke riktig alle. Skriketud-stolen (1)
Tidstakt

Utgir «Jødar på flukt»

Oslo: Påny har historikeren og forfatteren Ragnar Ulstein skrevet bok om de som drev rednings- og etterretningsarbeid i Norge under krigen. Denne gang er det jødene tur.

Av Per Erik Nilssen

Tirsdag ble boken «Jødar på flukt», utgitt på Det Norske Samlaget, presentert på en pressekonferanse på Hjemmefrontmuseet i Oslo.

Det har ofte vært nevnt at nordmenn bare gjorde en halvhjertet jobb for å hjelpe jødene på flukt. Ulstein tilbakeviser denne påstanden grundig i boken, og hevder heller det motsatte. Eksportnettets utførte en kjempejobb i en tid da nordmenn flest var mer eller mindre svimeslått av de mange arrestasjoner og deportasjoner.

I de aller siste oktoberdagene 1942 slo Gestapo til mot jødene i Norge. Denne rasen skulle utrenskes totalt som etnisk gruppe. Ryktene svirret i forveien, men jødene levde i det lengste i håpet om at det ikke var sant.

Det skulle vise seg at ryktene inneholdt den nakne sannhet.

Det oppsto panikk i byene. I Oslo løp jødene ut i gatene og ba om hjelp. Og hjelp fikk 1000 av dem. Det var stort behov for dekkleiligheter fordi eksportnettets til Sverige ble totalt sprengt. Den vanlige kvoten var 50 flyktninger i uken. Nå ble tallet mangedoblet. I de hektiske dagene greide likevel nordmennene å hjelpe mange jøder over til Sverige.

Av de 760 jøder i Norge som ble deportert ble 736 drept under okkupasjonen. Det var det norske politi som utførte gestapos rakkertjeneste, og

satte store ressurser inn for aksjonen skulle lykkes.

I denne tiden ble grenselokkene utsatt for et enormt press men de gikk samvittighetsfritt til verks og reddet 1000 jøder. Ulstein har i sin bok tatt oss med på noen av de dramatiske flyktningeturene. Noen av dem også fra Setskog, S. Høland og Rømskog. En av de mindre kjente historiene er legen som var spion, men som løst jøder som et skalkeskjul. Han satte jødene av på Tangemoen i Setskog der de ble arrestert.

De som ble reddet sitter igjen i stor takknemlighet til sine hjelpere. Noen har hatt kontakt med sine losere, men de aller fleste har ikke greid å oppspore sine reddende engler fordi navn aldri ble oppgitt under krigen.

Dramatikk, angst og sning møter leseren i de mange redningsaksjonene som Ulstein forteller om.

Historikeren og forfatteren Ragnar Ulstein

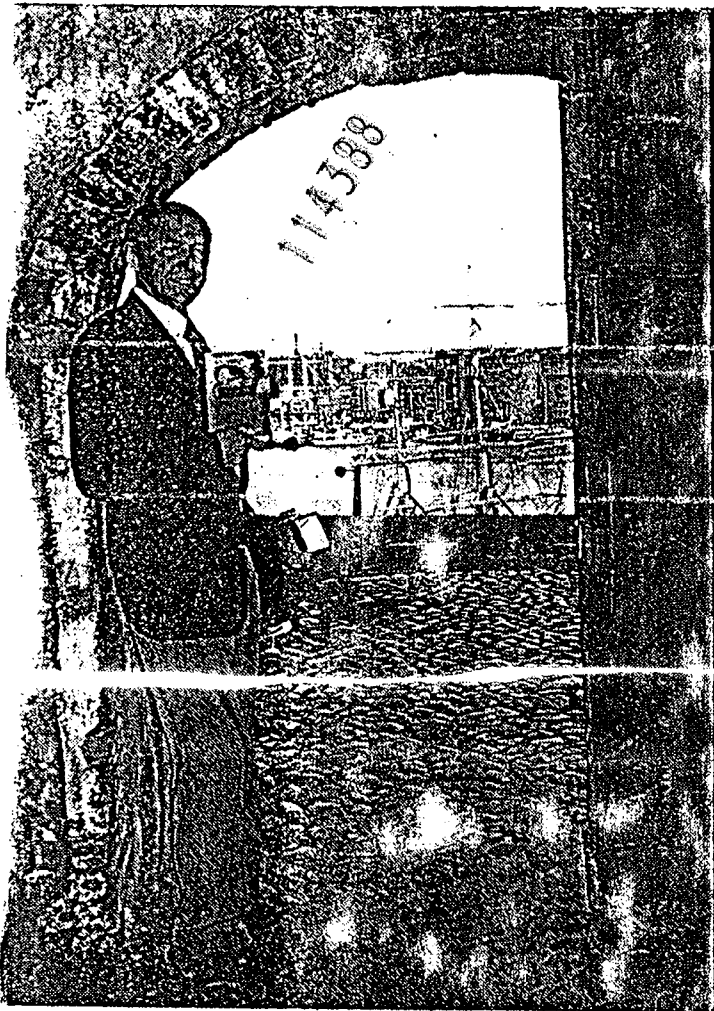
Ragnar Ulstein er født i 1920 og bor i Ålesund. Han var med i Kompani Linge, deltok i operasjoner i Norge, og er høyt dekorert.

Han har vært journalist i Bergens Tidende og Sunnmørs-

posten og redaktør av Norsk Filmavis,

Ulstein har siden 1966 konsentrert seg om historisk arbeid. Fra 1972 har han vært statsstipendiat. Han har skrevet Englandsfarerne i to bind,

Svensketrafikken i tre bind. Ulstein ble en kjent person i distriktet i forbindelse med innsamling av stoff til sine bøker om Svensketrafikken.

Nordmennenes innsats for å hjelpe jødene var ikke halvhjertet, hevder forfatteren Ragnar Ulstein i sin bok «Jødar på flukt» (Foto Per Erik Nilssen)